

УДК [378.016:008]: 001.895

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/70-2-53>

Валентина ТЮСКА,

orcid.org/0000-0002-7088-5698

кандидат педагогічних наук, доцент,
кафедра івент-індустрій, культурології та музеєзнавства
Рівненського державного гуманітарного університету
(Рівне, Україна) valtyuska@gmail.com

Людмила КАЗНАЧЕЄВА,

orcid.org/0000-0002-8896-2145

кандидат історичних наук, доцент,
кафедра івент-індустрій, культурології та музеєзнавства
Рівненського державного гуманітарного університету
(Рівне, Україна) kaznacheyeva1710@gmail.com

ІННОВАЦІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ (НА ПРИКЛАДІ ДОСВІДУ КАФЕДРИ ІВЕНТ-ІНДУСТРІЙ, КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА МУЗЕЄЗНАВСТВА РДГУ)

У статті розглянуто актуальні питання підготовки майбутніх фахівців на прикладі кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ. Сучасні виклики під час воєнного стану вимагають пошуку інноваційних форм та технологій в системі вищої освіти, де активне впровадження інновацій в освітньому процесі обумовлена конкурентноспроможністю здобувачів, підготовкою їх до ринку праці. Саме потреба в професійній підготовці кваліфікованих працівників зумовлює розробку нових підходів та технологій в освіті. Оскільки невід'ємною складовою підготовки майбутніх фахівців є формування компетентностей, професійних навичок, то автори здійснили огляд організації освітнього процесу на кафедрі івент-індустрій, культурології та музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету, виокремили досвід кафедри, зосередивши увагу на Студентському навчально-науково-практичному об'єднанні «Культура». Його діяльність розглянуто як багатofункціональний майданчик, де здобувачі вищої освіти вчаться організовувати соціокультурні події – презентації, концерти, читання, квести, вечірки, майстер-класи та ін., що збагачують студентське життя новими можливостями, емоціями, враженнями. З метою виконання практичної складової освітньо-професійних програм підготовки здобувачів вищої освіти під час воєнного стану кафедра впроваджує інноваційні технології. Використання нових підходів на практиці сприяє системне поєднання аудиторних та позааудиторних занять у єдиний освітній комплекс. Зокрема, під час занять в рамках діяльності ННПО «Культура» – клубу естетичного розвитку «Мистецький weekend» і прикладної діяльності «Дозвілля – Soft Skills» здобувачі закріплюють знання, уміння з майбутнього фаху за допомогою освітніх та івент-технологій. Використання івент-технологій у діяльності об'єднання спонукає студентів креативно мислити та відшуковувати нестандартні рішення, зацікавлює професійною діяльністю, розвиває компетентності, вміння та навички здобувачів, сприяє адаптації до майбутньої професії. У статті підсумовано, що використання інновацій у підготовці майбутніх фахівців сприяє формуванню необхідних компетентностей, а запровадження івент-технологій в освітній процес допомагає ефективно здобувати професійні навички студентам, що послугують їм передумовою успіху на ринку праці.

Ключові слова: інновації освіти, компетентності майбутніх фахівців, івент-технології, студентське навчально-науково-практичне об'єднання «Культура», Soft skills, кафедра івент-індустрій, культурології та музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету.

Valentyna TIUSKA,*orcid.org/0000-0002-7088-5698*

*Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Event Industries,
Cultural Studies and Museum Studies
Rivne State Humanitarian University
(Rivne, Ukraine) valtyuska@gmail.com*

Liudmyla KAZNACHEIEVA,*orcid.org/0000-0002-8896-2145*

*Candidate of Historical Sciences,
Associate Professor at the Department of Event Industries,
Cultural Studies and Museum Studies
Rivne State Humanitarian University
(Rivne, Ukraine) kaznacheieva1710@gmail.com*

INNOVATIONS IN THE TRAINING OF FUTURE SPECIALISTS (BASED ON THE EXPERIENCE OF THE DEPARTMENT OF EVENT INDUSTRIES, CULTURAL STUDIES AND MUSEUM STUDIES OF THE RUSSIAN STATE UNIVERSITY FOR THE HUMANITIES)

The article discusses topical issues of training future specialists on the example of the Department of Event Industries, Cultural Studies and Museum Studies of the Russian State University for the Humanities. Modern challenges during martial law require the search for innovative forms and technologies in the higher education system, where the active introduction of innovations in the educational process is conditioned by the competitiveness of applicants and their preparation for the labor market. It is the need for professional training of skilled workers that drives the development of new approaches and technologies in education. Since an integral part of the training of future specialists is the formation of competencies and professional skills, the authors reviewed the organization of the educational process at the Department of Event Industries, Cultural Studies and Museum Studies of Rivne State University of the Humanities, highlighted the experience of the department, focusing on the Student Educational and Scientific-Practical Association "Culture". Its activities are considered as a multifunctional platform where higher education students learn to organize socio-cultural events – presentations, concerts, readings, quests, parties, master classes, etc. – that enrich student life with new opportunities, emotions, and impressions. In order to implement the practical component of educational and professional training programs for higher education applicants during martial law, the department introduces innovative technologies. The use of new approaches in practice is facilitated by the systematic combination of classroom and extracurricular activities into a single educational complex. In particular, during classes within the activities of the NGO "Culture" – the aesthetic development club "Artistic Weekend" and applied activities "Leisure – Soft Skills" – students consolidate knowledge and skills in their future specialty with the help of educational and event technologies. The use of event technologies in the activities of the association encourages students to think creatively and find non-standard solutions, makes them interested in professional activities, develops competencies, skills and abilities of applicants, and helps them adapt to the future profession. The article summarizes that the use of innovations in the training of future professionals contributes to the formation of the necessary competencies, and the introduction of event technologies into the educational process helps students to effectively acquire professional skills that serve as a prerequisite for success in the labor market.

Key words: *educational innovations, competencies of future specialists, event technologies, student educational and scientific-practical association "Culture", Soft skills, Department of Event Industries, Cultural Studies and Museum Studies of Rivne State University of the Humanities.*

Постановка проблеми. Сучасне реформування закладів вищої освіти стверджує про необхідність якісного оновлення змісту навчання та виховання, забезпечення безперервного процесу становлення та розвитку гармонійної, креативної особистості, майбутнього фахівця. Освітній заклад бере на себе місію сформувати у здобувача механізми розробки життєвих стратегій, спрямованих на формування професійних компетентностей, що сприяють ефективно реагувати на зміни ринку праці, бути конкуренто-

спроможними особистостями, які вміють творчо розв'язувати проблеми, постійно самовдосконалюватися.

Одним із важливих чинників сучасної підготовки здобувачів вбачаємо у впровадженні інновацій в освітній процес. Оскільки вони підвищують ефективність навчання майбутніх фахівців та допомагають у вирішенні сучасних проблем закладів вищої освіти. У наукових дослідженнях інновацію в освіті розглядають як «реалізоване нововведення у змісті, методах, прийомах і формах навчальної

діяльності та виховання особистості (як методики, технології)» (Шкарлет, 2022: 6). Сьогодні інновації у закладах вищої освіти стали актуальними як ніколи, оскільки «з початком широкомасштабної війни, розв'язаної російською федерацією на території України, коли стало життєво необхідним приймати швидкі, нестандартні, по суті – інноваційні рішення. Функціонування системи освіти в умовах воєнного стану характеризується інтенсивним пошуком нових підходів до навчання, інноваційних форм організації освітнього процесу, ефективних педагогічних та інформаційних технологій. Саме тому підтримка активного упровадження інновацій в освітню галузь під час війни стала одним із ключових напрямів роботи Міністерства освіти і науки України та його підрозділів» (Шкарлет, 2022: 7).

Аналіз досліджень. Проблематика підготовки майбутнього фахівця з використанням інноваційних технологій є актуальною для сучасної вищої освіти та досліджується багатьма вітчизняними науковцями. Зокрема, реалізації інноваційних процесів в освіті присвячено праці: І.А. Зязюна, С.А. Бараннікова, В.І. Загвязинського, І.П. Підласого, Л.М. Прокопів, В.О. Сластьоніна, С.О. Сисоевої, О.А. Дубасенюк та ін., а культуру як предмет культурологічної освіти досліджували Ю.Л. Афанасьєв, Є.К. Бистрицький, Б.С. Єрасов, М.С. Каган, С.А. Кримський; фахово спрямовані моделі підготовки професіонала розкрили Л.А. Кондрацька, В.С. Маслов, Т.І. Рейзенкінд; методичне забезпечення окремих компонентів культурологічної освіти студента запропонували А.Й. Капська, Г. М. Падалка, О.П. Рудницька та ін.

Мета статті: виокремити інновації у підготовці майбутнього фахівця на прикладі досвіду кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ і розкрити їх роль у формуванні компетентностей здобувача, Soft Skills та професійних навиків.

Виклад основного матеріалу. Сучасні проблеми підготовки здобувачів вищої освіти, зокрема здобувачів кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ, потребують зосередження уваги, насамперед, на розвитку креативних та професійних навиків у майбутніх фахівців. Тому, прогнозуючи в студентів творчий процес під час навчання, не випускали з поля зору природні навички студентської молоді (творчі) й ті, які виникають у процесі їх професійного становлення (соціокультурні). Оскільки наше дослідження спрямоване на підготовку майбутнього фахівця в сучасних умовах, то ми акцентуємо увагу на професійних компетентностях і розвитку креативних навиків.

Затребуваність у креативних майбутніх спеціалістах формується зі зростанням викликів на ринку праці, зокрема, і у сфері культури. Нині затребуваними є послуги з організації різноманітних заходів у різних форматах – ділових конференцій, виставок, корпоративних свят, майстер-класів, культурно-освітніх форумів та ін., що й вимагає інноваційних підходів у навчанні майбутніх працівників галузі. Розвиток креативних потреб здобувачів ми вбачаємо у сучасних інноваціях освіти. Зокрема, у впровадженні нових технологій у закладах вищої освіти, які є необхідною умовою для всебічного розвитку особистості – інтелектуального, творчого.

Використання інноваційних технологій під час підготовки майбутніх фахівців є закономірним та зумовлено новими ринковими потребами. Досліджуючи теоретико-методологічні підходи у підготовці здобувачів погоджуємося, що «майбутнє за системою: студент – технологія – викладач, за якої викладач перетворюється на педагога – методолога, технолога, а здобувач стає активним учасником освітнього процесу» (Прокопів, 2020: 12).

Для вирішення викликів ХХІ століття майбутнім фахівцям потрібно володіти компетентностями, кейсом умінь та навиків у професійній діяльності. Сьогодні науковці зосереджують увагу на навичках Soft skills, що розглядаються як «комплекс неспеціалізованих, надпрофесійних навичок, які відповідають за успішну участь у робочому процесі, високу продуктивність фахівця будь-якої галузі» (Василенко, 2023: 306).

Сучасне освітнє середовище передбачає використання інноваційних технологій навчання та виховання, серед яких чільне місце посідають івент-технології, які допомагають ефективно навчатися майбутнім фахівцям, готують здобувачів до активної, творчої, професійної діяльності, а також, за нашими спостереженнями, сприяють формуванню у студентів Soft skills.

Тому, враховуючи потребу у формуванні професійних навиків здобувачів та специфіку освітнього закладу, у 2018 р. при кафедрі культурології та музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету було створено Студентське навчально-науково-практичне об'єднання «Культура» як своєрідний центр професійного становлення (Статут, 2018). Завданням якого є об'єднання творчих зусиль співробітників кафедри задля надання якісної підготовки майбутніх фахівців спеціальностей 034 «Культурологія», 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство», 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» у позааудиторний час (онлайн, офлайн).

Метою діяльності об'єднання «Культура» є всебічне сприяння науково-дослідницькій, освітньо-практичній та іншій творчій діяльності здобувачів вищої освіти. Зокрема, при об'єднанні «Культура» діють клуби прикладної діяльності «Дозвілля – Soft Skills» (модератор доц. В.Б. Тюска) та естетичного розвитку «Мистецький weekend» (модератор доц. Л.М. Казначеева), де застосовуються сучасні освітні й івент-технології. Так, під час позааудиторних занять у здобувачів вищої освіти формуються гнучкі навички (Soft Skills), члени клубу здобувають уміння організації сучасних форм дозвілля, створюються умови для самореалізації, їх професійного розвитку. Спираючись на визначення поняття Soft Skills у «Європейському словнику вмій та компетенцій» (DISCO – European Dictionary of Skills and Competences), його обґрунтуванні навичок і компетенцій у контексті освіти, професійної підготовки (The European), ми запропонували здобувачам розвиток цих навичок ще в стінах закладу вищої освіти, де освітній процес, «має широкі можливості для формування Soft Skills, зокрема дисципліни суспільно-гуманітарного циклу» (Василенко, 2023: 308).

Наприклад, організація культурно-мистецьких заходів, прикладна діяльність дозволяє здобувачам розширювати можливості соціокультурних практик, здійснювати пошук нових ініціатив, креативних рішень. Необхідно звернути увагу на те, що організація івентів допомагає майбутнім фахівцям інтегруватися в професію та бути готовими до викликів сьогодення (організацію багато-функціональних майданчиків, реалізацію святкових подій, створення креативних заходів, освоєння культурного простору загалом).

Вважаємо, що сьогодні важливою складовою розвитку ринку послуг є поява лідерів, креативних менеджерів, професіоналів, які реалізовуватимуть громадянські ініціативи, різні форми соціокультурної діяльності. Сучасний ринок праці вимагає від майбутніх фахівців відповідально ставитися до процесу створення якісного власного продукту, що, в свою чергу, підвищує вимоги до підготовки здобувачів вищої освіти. Сьогодні саме поєднання інноваційних підходів навчання та івент-технологій покращує якість наданих послуг в освітньому процесі.

Викладачі кафедри все частіше звертаються до нових форм навчання, зокрема, івент-технологій. Саме івент-технології допомагають системно підійти в підготовці здобувачів до професійної діяльності. Комплексне бачення фахової підготовки із залученням інноваційних технологій надає уні-

кальну можливість розкрити багатоаспектність впливів на здобувача, формування навичок, а саме, «організаційний компонент враховує всі етапи підготовки культурно-мистецьких заходів, тематичний – розкриває зміст дійства відповідно до запитів соціально-демографічних категорій населення, технологічний – створює комфорт глядачам, комунікативний – сприяє психологічному стану, релаксації відвідувачів, взаємодії з організаторами» (Пашкевич, 2017).

У сучасній діяльності працівників галузі культури заслуговують на увагу творчі та мистецькі простори як один із напрямів, який було створено та реалізовано у сфері культурних індустрій. Під творчим простором мається на увазі місце проведення культурного дозвілля для реалізації інноваційних, креативних ідей у системі творчих продуктів і ресурсів галузі культури. Простір використовується як багатофункціональний майданчик для роботи із проведення фестивалів, тренінгів, концертів, вечірок, форумів, воркшопів, презентацій, вебінарів, майстер-класів та інших соціокультурних подій, що наповнюють культурний простір суспільства та створюють умови для професійної діяльності майбутніх фахівців. Реалізація івент-технологій у діяльності креативних просторів дозволяє покращити якість здобутих навичок здобувачів, надає професійні переваги майбутнім фахівцям у ринкових умовах сучасного суспільства.

Висновки. Сучасне суспільство орієнтується на зміни, йому потрібні інноваційні підходи та креативні рішення у галузі освіти. Тому, у нашому дослідженні, ми зосередили увагу на практичній діяльності Студентського навчально-науково-практичного об'єднання «Культура» кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ. Багаторічний досвід «Культури» дозволяє зазначити, що об'єднання виступає своєрідною платформою, «простором» професійного розвитку здобувачів вищої освіти, які за допомогою технологій налагоджують взаємостосунки з аудиторією культурно-мистецьких заходів, долають психологічні бар'єри, здобувають уміння та навички, проходять перші адаптаційні кроки у майбутній професії.

Таким чином, впровадження складових івент-технологій у освітній процес здобувачів сприяє формуванню компетентностей, зокрема Soft Skills, а здобутий досвід професійної діяльності робить майбутніх фахівців конкурентноспроможними в ринкових умовах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Василенко О.В. Роль Soft-Skills у професійній діяльності сучасного фахівця. Березневий науковий дискурс 2023 на тему: «Детермінанти посилення ролі освіти у повоєнному відновленні України». Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції для освітян (м. Чернігів, 22 березня 2023 року). Чернігів : ГО «Науково-освітній інноваційний центр суспільних трансформацій», 2023. [335 с.] С. 306–309.
2. «Інноваційні освітні технології» : навчально-методичний посібник / упорядник Л.М. Прокопів. Івано-Франківськ, 2020. 172 с.
3. Освіта України в умовах воєнного стану. Інноваційна та проектна діяльність: Науково-методичний збірник/ за загальною ред. С. М. Шкарлета. Київ-Чернівці «Букрек», 2022. 140 с.
4. Пашкевич М. Ю. Івент-технології у сфері дозвілля. Культурно-дозвіллева діяльність у сучасному світі: кол. монографія. Київ: Ліра-К, 2017. 328 с.
5. Статут студентського навчально-науково-практичного об'єднання «Культура». Рівне, 2018.
6. The European Dictionary of Skills and Competences (DISCO). URL: [http:// disco-tools.eu/disco2_portal/](http://disco-tools.eu/disco2_portal/) (дата звернення: 01.11.2023).

REFERENCES

1. Vasylenko O.V. (2023). Rol Soft-Skills u profesiinii diialnosti suchasnoho fakhivtsia. [Soft-Skills in the professional activity of a modern specialist]. Bereznevyy naukovyy dyskurs 2023 na temu: "Determinanty posylennia roli osvity u povoiennomu vidnovlenni Ukrainy". Zbirnyk materialiv Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii dlia osvityan (m. Chernihiv, 22 bereznia 2023 roku). Chernihiv: HO "Naukovo-osvitnii innovatsiyni tsestr suspilnykh transformatsii". [335 s.] S. 306–309. [in Ukrainian].
2. "Innovatsiini osvitni tekhnolohii" : navchalno-metodychnyi posibnyk (2020). ["Innovative educational technologies": educational and methodological manual] / uporiadnyk L.M. Prokopiv. Ivano-Frankivsk. 172 s. [in Ukrainian].
3. Osvita Ukrainy v umovakh voiennoho stanu. Innovatsiina ta proiektna diialnist: Naukovo-metodychnyi zbirnyk (2022). [Education of Ukraine under martial law. Innovative and project activity: Scientific and methodological collection] / za zahalnoiu red. S. M. Shkarleta. Kyiv-Chernivtsi "Bukrek". 140 s. [in Ukrainian].
4. Pashkevych M. Yu. (2017). Ivent-tekh nolohii u sferi dozvillia. Kulturno-dozvillieva diialnist u suchasnomu sviti: kol. monohrafiia. [Event technologies in the field of leisure. Cultural and leisure activities in the modern world: col. Monograph]. Kyiv: Lira-K. 328 s. [in Ukrainian].
5. Statut studentskoho navchalno-naukovo-praktychnoho obiednannia "Kultura". (2018). [Charter of the student educational-scientific-practical association "Culture"]. Rivne. [in Ukrainian].
6. The European Dictionary of Skills and Competences (DISCO). URL: [http:// disco-tools.eu/disco2_portal/](http://disco-tools.eu/disco2_portal/) (data zvernennya: 01.11.2023).